

Else-Britt Broberg .

För romernas skull

Else-Britt Broberg är prästen som kan räknas som en romsk eldsjäl fastän hon själv inte är rom. De senaste åren har hon besökt staden Constanta i Rumänien ett flertal gånger för att hjälpa fattiga romska familjer och barn. Hennes insatser har engagerat många. Else-Britts senaste insats var på hemmaplan där hon bjöd in gruppen Svarta safirer till Kinne-Kleva kyrka i Götene för en bejublad konsert som inte lämnade någon oberörd.

Text: Mirelle Gyllenbäck Foto: Veronika Portik

Första gången Else-Britt Broberg kom i kontakt med romer var då hon arbetade som lärare. Hon visste att barnen var romer men hon hade aldrig tänkt på det mer än så. Tankeställaren fick hon då en av eleverna hade tagit med sig en present till en av sina lärare. Else-Britt frågade varför hon gjorde det, varpå eleven svarade "kanske fröken blir snäll mot mig om jag ger henne den här presenten". Men det var en semesterresa i Rumänien 1993 som förändrade Else-Britt.

– Man behövde inte vara länge i landet för att förstå att många av barnen där for illa. Jag upptäckte att det fanns ett barnhem där som drevs från Sverige och genom detta barnhem så fick jag bra kontakter. Jag kände på en gång att jag ville göra något för romerna, säger Else Britt.

Ganska omgående fick Else-Britt kontakt med personer som kunde hjälpa henne

vidare. Hon träffade bland annat en sjuksköterska och en socialarbetare som gjorde regelbundna besök hos fattiga familjer som bodde utanför Constanta. Det var genom dessa två personer som Else-Britt också fick kontakt med dessa familjer.

– Det var i samband med detta jag fick kontakt med den holländska organisationen S.O.S Straatkinderen som jag nu stöttar. Jag lärde känna människorna som arbetade där och tyckte att de bedrev ett viktigt arbete. Från början tänkte jag att jag kanske skulle göra något egen projekt där nere men det är ju väldigt svårt. När det redan finns något som fungerar bra så kan jag ju vara med och stötta dem istället, säger Else Britt.

"Casa sami"

Det är centret "Casa sami" som Else-Britt har besökt under sina vistelser i

Constanta. Det är hit många romska barn kommer för att få hjälp med livets nödortft. Barnen som kommer till centret har oftast ingen skolutbildning. Många av dem har inte heller några identitetspapper. En del av dem bor i kloakerna och andra bor i gamla bilar. De som kommer till centret får möjlighet att äta ett mål mat, duscha och möjligheter till att byta kläder. Det finns även tillgång till läkare och tandläkare i centret.

Eftersom Else-Britt besökt Rumänien många gånger de senaste åren, anser hon att hon vet vilka behov romerna där har. Ett behov är lägerverksamheter som brukar anordnas. Hon tycker att det är viktigt att barnen får uppleva något som är normalt, eller i alla fall kunna få ett begrepp om vad som är ett normalt liv.

Kloakbarnen – problemet ingen vill se

Else-Britt vet att många av de romska barnen hon har stött på bor i kloakerna. Även om problemet är utbredd och myndigheterna är medvetna om det, erbjuds barnen inget annat ställe att bo på. Många av barnen hon har haft kontakt med genom centret har spårlöst försvunnit efter ett tag. Vart de har tagit vägen vet hon inte.

– Kanske har de frusit ihjäl eller så har myndigheterna stängt nedgångarna till kloakerna de bor i. Eftersom det inte finns någon annan varm plats så blir kloakerna barnets enda alternativ. Det är svårt att få ett grepp om hur många barn det rör sig om eftersom många av dem inte har några identitetspapper, säger Else-Britt.

Else-Britts arbete i Rumänien har engagerat många. Barngrupper, syföreningar och körer är bara några som har stöttat henne i arbetet. Pastoratet där hon arbetar har öppnat ett konto för det hjälparbete som görs i landet. Alla pengar som samlas in går oavkortat till centret "Casa sami". I dagsläget är centret i behov av att göra om värmesystemet. Pengarna från inträdet för konserten med Svarta safirer som hölls i Kinne-Kleva kyrka går oavkortat till "Casa sami" verksamheten.

Romska toner i kyrkan

Traditionella romska tongångar från världens alla hörn kombinerat med en dos av romsk verklighet. Detta har byborna i Kinne-Kleva, strax utanför Götene fått ta del av under de senaste månaderna.

Text: Mirelle Gyllenbäck **Foto:** Rosario Ali Taikon

Under hösten har Nuri Selim från det romska bandet Svarta safirer besökt Kinne-Kleva kyrka i Götene två gånger. Första gången för ett föredrag om romsk historia och andra gången för ett bejublat framträdande en mörk kväll i november med resten av bandet. Båda tillfällena var uppskattade av både Nuri själv och besökarna.

– Det är första gången vi i Svarta safirer har en officiell spelning i en kyrka. Det är fantastiskt! De människor som besöker en kyrka i Sverige är ofta inte vana med den sorten av musik som vi i Svarta safirer spelar, säger en trött men nöjd Nuri Selim efter konserten.

Gruppen Svarta safirer från Göteborg består av nio medlemmar och firar tioårsjubileum i år. Många känner säkert igen gruppen som har medverkat i ett flertal svenska tv-produktioner som "Hammarkullen", "Den sista zigenaren i rymden" och "Kniven i hjärtat" som sändes för några år sedan.

Föredraget som Nuri Selim höll tillsammans med bandmedlemmen Mario Ovidiu Madius handlade kort och gott om romer. Eftersom de redan från början av föredraget visste att personerna som

var där för att lyssna hade ringa kunskaper om romer, var det tvungna att börja från början, från det att de första romerna kom till landet i början av 1500-talet, men det kändes även viktigt för dem att berätta om hur romerna blivit behandlade av kyrkan, eftersom båda tillställningarna hölls just i kyrkan.

– I början av föredraget spelade jag en grekisk zorba på romskt sätt och när publiken undrade varför jag spelade zorba berättade jag att det är just i Grekland som romernas historia i Europa börjar.

Enligt Nuri är det viktigt att kunna växla från det mörka till det ljusa när romernas historia berättas. Dels för att ge en förståelse för anledningarna till varför den har varit så mörk och dels för att visa de positiva inslagen

– Under föreläsningen ville vi dra in lite komiska inslag för att skapa mer närkontakt med publiken. Vi börjar exempelvis med en sång och varvar med skämt som "då Gud delade ut yrken till människor så råkade romerna försova sig och fick därmed det minst eftertraktade yrket som var musiker", säger Nuri och skrattar.

Många frågor från publiken dök upp

under föredraget och de vanligaste frågorna enligt Nuri handlade om kvinnornas klädsel och hur många romer som finns i Sverige. Nuri var noga med att påpeka att eftersom det finns så många olika romska grupperingar i Sverige, är det svårt att ge exakta svar

– Den romska frågan är lika stor som Indiska oceanen. Man måste prata och skapa en dialog för att folk ska få förståelse, säger Nuri.

Romsk musik på dagordningen

Konserten som drog fullt hus var ett initiativ av prästen Else-Britt Broberg som gjort regelbundna besök i staden Constanta i Rumänien de senaste åren. Else-Britt har under sina besök där arbetat med gatubarn som bland annat varit romska. Konserten Svarta safirer höll i Kinne-Kleva kyrka var för att samla in pengar till dessa gatubarn i Constanta. Inträdet går oavkortat till gatubarnen.

Svarta safirer har länge varit insatta i de romska gatubarnens situation och gruppen har haft funderingar på att åka dit och ha en konsert för dem. Nuri menar att de romska barnens situation i Rumänien är katastrofal.

– Det finns inget mellanting. Antingen är man jättefattig i landet eller så är man jätterik. När vi spelade in "Den sista zigenaren i rymden" hjälpte vi flera av barnen i staden där vi var. Vi tog dem till hotellet vi bodde på och gav dem mat, men när vi åkte visste vi att deras situation fortfarande var oförändrad, säger Nuri.

